ORDO BAPTIZANDI

ALIAQVE SACRAmenta administrandi, & Officia quædam Ecclesiastica ritè peragendi.

EX RITVALI ROMANO, iussu Pauli Quinti edito, extractus.

Pro Anglia, Hibernia, & Scotia.

PARISIIS,

M. DC. XXXVI.

BIBLIOTHECA · BODLEIANA ·

DE BAPTISMO.

BENEDICTIO FONTIS Baptismi, extra Sabbatum Paschæ & Pentecostes, vbi aqua consecrata non habetur.

PRIMVM lauatur & mũdatur vas Baptisterij, deinde aquâ limpidâ repletur. Tum Sacerdos superpelliceo, vel Alba, & stola indutus, cum alijs Clericis, vel etiam Sacerdotibus si adsint, Cruce, & duobus cereis præcedentibus, ac Thuribulo & incenso, & cũ vasculo Chris-

matis & Olei Cathecumenorum, vadit ad Fontem, & ibi (vel ante Altare Baptiſterij, ſi modò fuerit) dicat Litanias ordinarias, prout habentur in Breuiario, poſt Pſalmos Pœnitentiales, &c.

Et ante verſ. **Vt nos exaudire digneris**, dicat, & ſecundò repetat ſequentem versũ.

Vt Fontem iſtum ad regenerandam tibi nouam prolem bene † dicere, & conſecrare † digneris: Te rogamus audi nos.

Vt fontem iſtum ad regenerandam tibi nouam prolem bene † dicere, & conſecrare † digneris: Te rogamus audi nos.

Poteſt etiam dici Latinia breuior, vt in Miſſali in Sab-

bato ſancto: & dicto vltimo: Kyrie eleiſon, Sacerdos dicat Pater noſter, & Credo in Deum &c. omnia clara voce: quibus finitis dicat. ℣. Apud te Domine eſt fons vitæ ℟. Et in lumine tuo videbimus lumen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus adeſto magnæ pietatis tuæ myſterijs, adeſto Sacramentis, & ad recreandos nouos populos, quos tibi Fons Baptiſmatis parturit, ſpiritum adoptionis emitte: vt quod noſtræ humilitatis gerendum eſt miniſterio, virtutis tuæ impleatur effectu. Per Dominũ.

noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟ Amen.

Exorciſmus aquæ.

EXorcizo te creatura aquę, per Deum † viuum, per Deum † verum, per Deũ † ſanctum, per Deum qui te in principio, verbo ſeparauit ab arida, cuius ſuper te ſpiritus ferebatur: qui te de paradiſo manare iuſſit,

Hic manu aquam diuidat, & deinde de ea effundat extra marginem Fontis, verſus quatuor Orbis partes, proſequẽs.

Et in quatuor fluminibus totam terram rigare pręcepit: qui te in deſerto amaram per lignum dulcem fecit atq; po-

tabilē; qui te de petra produxit, vt populum, quem ex Ægypto liberauerat, ſiti fatigatū recrearet. Exorcizo te, & per IESVM Chriſtum Filium eius vnicum, Dominum noſtrum, qui te in Cana Galilææ ſigno admirabili ſua potentiâ conuertit in vinum; qui ſuper te pedibus ambulauit, & à Ioanne in Iordane in te Baptizatus eſt: qui te vnâ cum ſanguine de latere ſuo produxit, & diſcipulis ſuis iuſſit vt credentes baptizarent in te, dicens: Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti; vt efficiaris aqua ſancta, aqua benedicta, aqua quæ lauat ſordes, & mundat peccata. Tibi igitur præcipio omnis ſpiritus

immunde, omne phantaſma, omne mendacium, eradicare & effugare ab hac creatura aquæ, vt qui in ipſa baptizandi erunt, fiat eis fons aquæ ſaliētis in vitam æternam, & regenerans eos Deo Patri, & Filio, & Spiritui ſancto, in nomine eiuſdem Domini noſtri IESV Chriſti, qui venturus eſt iudicare viuos & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte Pater omnipotens, æterne Deus, aquarum ſpiritualium ſanctificator, te ſuppliciter deprecamur, vt ad hoc miniſterium humilitatis noſtræ reſpicere digneris, & ſuper has aquas abluendis & purificandis hominibus præparatas,

Angelum ſanctitatis emittas, quò peccatis vitæ prioris ablutis, reatúque deterſo, purum ſancto Spiritui habitaculum regenerati effici mereantur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuũ, qui tecum viuit & regnat, in vnitate, eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tunc ſufflet ter in aquam verſus tres partes ſecundùm hanc figuram Y. deinde imponit incenſum in Thuribulo, & Fontem incenſat. Poſtea infundens de Oleo Cathecumenorum in aquam in modũ Crucis, clara voce dicat:

Sanctificetur, & fœcundetur Fons iſte oleo ſalutis renaſcentibus ex eo in vitam æ-

ternam, in nomine † Patris, & † Filij, & Spiritus † ſancti. ℟. Amen.

Deinde infundat de Chriſmate, modo quo ſupra, dicēs: Infuſio Chriſmatis Domini Ieſu Chriſti, & Spiritus ſancti Paracliti, fiat in nomine ſanctæ Trinitatis. ℟. Amen.

Poſtea accipit ambas ampullas dicti Olei ſā cti & Chriſmatis, & de vtroque ſimul in modum Crucis infundendo, dicat:

Commixtio Chriſmatis ſanctificationis, & Olei vnctionis, & aquæ Baptiſmatis pariter fiat in nomine † Patris, & † Filij, & Spiritus † ſancti. ℟. Amen.

Tū depoſita ampulla, dexterâ manu Oleum ſanctum &

Chriſma infuſum miſcet cum aqua, & ſpargit per totum Fõtem. Deinde medulla panis manum tergit, & ſi quis baptizandus eſt, eum baptizat, vt inferius. Quod ſi neminem baptizat, ſtatim manꝰ abluat, & ablutio effundatur in Sacrarium.

ORDO
MINISTRANDI
SACRAMENTVM BAPtiſmi Paruulorum.

Cùm Infans delatus fuerit ante fores Eccleſiæ, collocatus ſuper brachium dexterum deferentis; Sacerdos indutus ſuperpelliceo (vel Alba) cum ſtola, accepto nomine baptizandi, ſtans dicat.

N. Quid petis ab Eccleſia Dei? Patrinus reſpondet. Fidem. Sacerdos. Fides quid tibi præſtat? Patrinus reſpondet. Vitam ęternam. Sacerdos. Si igitur vis

ad vitam ingredi, ſerua mandata: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & Proximum ſicut teipſum. Deinde ter exſufflet leniter in faciem Infantis, & dicat ſemel: Exi ab eo (vel ab ea) immunde ſpiritus, & da locum Spiritui Sancto paraclito. Poſtea pollice faciat ſignum Crucis in fronte, & in pectore Infantis, dicens: Accipe ſignum Crucis tam in † fronte, quam in † corde; ſume fidem cæleſtiũ præceptorum; & talis eſto moribus, vt templum Dei iam eſſe poſſis.

Oremus.

PReces noſtras, quæſumus Domine, clementer exau-

di: & hunc (vel hanc) ele-ctum tuum N. Crucis Dominicæ impreſſione ſignatum, perpetua virtute cuſtodi, vt magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta ſeruans, per cuſtodiā mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per Chriſtum &c.
℟ Amen.

Deinde imponat manum ſuper caput Infantis, ac dicat:

O remus.

OMnipotens ſempiterne Deus, Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, reſpicere dignare ſuper hunc (vel hāc) famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem cæcitatem cordis ab eo expelle: diſrumpe omnes laqueos Satanæ; qui-

bus fuerat colligatus: aperi ei Domine ianuam pietatis tuæ, vt ſigno ſapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fœtoribus careat, & ad ſuauem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Eccleſia tua deſeruiat, & proficiat de die in diem. Per eundem Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos benedicat ſalem, qui ſemel benedictus, aliâs ad eumdem vſũ deſeruire poteſt. Benedictio ſalis.

EXorcizo te creatura ſalis, in nomine Dei Patris † omnipotentis, & in charitate Domini noſtri Ieſu † Chriſti, & in virtute Spiritus † ſancti. Exorcizo te per Deum † viuũ, per Deum † verum, per Deũ

† ſanctum, per Deum † qui te ad tutelam humani generis procreauit, & populo venienti ad credulitatem per ſeruos ſuos conſecrari præcepit, vt in nomine ſanctæ Trinitatis efficiaris ſalutare Sacramentum ad effugandum inimicum. Proinde rogamus te, Domine Deus noſter, vt hanc creaturã ſalis ſanctificando † ſanctifices, & benedicendo † benedicas, vt fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in viſceribus eorum, in nomine eiuſdẽ Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui venturus eſt iudicare viuos & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde immitat modicum ſalis benedicti in os Infantis, dicens:

dicens : N. Accipe ſalem ſapientiæ : propitiatio ſit tibi in vitam æternam. ℟. Amen. Sacerdos. Pax tecum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus patrum noſtrorum, vniuerſæ Conditor veritatis, te ſupplices exoramus, vt hunc (vel hanc) famulum tuum , N. reſpicere digneris propitius, & hoc primum pabulum ſalis guſtantem, non diutiùs eſurire permittas, quò minùs cibo expleatur cæleſti, quatenus ſit sẽper ſpiritu feruens, ſpe gaudens, tuo ſemper nomini ſeruiens. Perduc eum Domine quęſumus, ad nouæ regenerationis lauacrum, vt cum fidelibus tuis promiſſionum tuarum æterna præmia

conſequi mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Exorcizo te immunde ſpiritus in nomine † Patris, & Filij †, & Spiritus † ſancti, vt exeas & recedas ab hoc famulo Dei N. Ipſe enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus ſuper mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo, maledicte Diabole, recognoſce ſententiam tuam, & da honorem Deo viuo & vero, da honorem Ieſu Chriſto Filio eius, & Spiritui ſancto, & recede ab hoc famulo Dei N. quia iſtum ſibi Deus & Dominꝰ noſter Ieſus Chriſtus ad ſuam ſãctam gratiam, & benedictionem, Fontem-

que Baptiſmatis vocare dignatus eſt.

Hic pollice in fronte ſignat Infantem, dicens:

Et hoc ſignum ſanctæ Crucis † quod nos fronti eius damus, tu maledicte Diabole nũquã audeas violare. Per eumdem Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Mox imponit manum ſuper caput Infantis, & dicat:

Oremus.

ÆTernam ac iuſtiſſimam pietatem tuam deprecor, Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, auctor luminis & veritatis, ſuper hũc (vel hanc) famulum tuũ N. vt digneris illum illuminare lumine intelligẽtiæ tuæ: munda eum, & ſanctifica: da

ei ſcientiam veram, vt dignus gratia Baptiſmi tui effectus, teneat firmam ſpem, conſiliũ rectum, & doctrinam ſanctã. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſtea Sacerdos imponit extremam partem Stolæ ſuper Infantem & introducit eum in Eccleſia, dicens: N. Ingredere in templum Dei, vt habeas partem cũ Chriſto in vitam æternam. ℟. Amen.

Cum fuerint Eccleſiam ingreſſi, Sacerdos procedens ad Fontem cum Suſceptoribus coniunctim, clara voce dicat:

CRedo in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem cæli & terræ. Et in Ieſum Chriſtum Filium eius vnicũ, Dominum noſtrum. Qui con-

ceptus eſt de Spiritu ſancto, natus ex Maria Virgine, Paſſus ſub Pontio Pilato crucifixus, mortuus, & ſepultus. Deſcendit ad inferos, tertia die reſurrexit à mortuis. Aſcendit ad Cælos, ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus eſt iudicare viuos & mortuos. Credo in Spiritum ſanctum, Sanctam Eccleſiam Catholicam, Sanctorum Communionem, Remiſſionē peccatorum, Carnis reſurrectionem, & Vitam æternam. Amen.

PAter noſter, qui es in cælis, ſanctificetur nomen tuum: aduenIat regnum tuum: fiat voluntas tua, ſicut in cælo, & in terra. Panem noſtrū quotidianum da nobis hodie:

& dimitte nobis débita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem: ſed libera nos à malo. Amen.

Ac deinde antequam accedat ad Baptiſterium, dicat.

Exorciſmus.

EXorcizo te omnis ſpiritus immunde, in nomine Dei Patris † omnipotentis, & in nomine Ieſu Chriſti Filij eius † Domini & Iudicis noſtri, & in virtute Spiritus † ſancti, vt diſcedas ab hoc plaſmate Dei N. quod Dominus noſter ad templũ ſanctum ſuum vocare dignatus eſt, vt fiat templum Dei viui, & Spiritus ſanctus habitet in eo. Per eũdem Chriſtum Dominum noſtrum, qui venturus eſt iudi-

care viuos & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Poſtea Sacerdos digito accipiat de ſaliua oris ſui, & tangat aures, & nares infantis: tangendo verò aurem dexteram & ſiniſtram dicat:

Ephpheta, quod eſt adaperire: Deinde tangat nares dicens: In odorem ſuauitatis. Tu autem effugare diabole appropinquat enim iudicium Dei.

Poſtea interrogabit baptizandum nominatim dicens: N. Abrenuntias Satanæ? Reſpondet Patrinus: Abrenuntio. Et ab omnibus operibus eius? ℟. Abrenuntio. Et omnibus pōpis eius ℟. Abrenuntio.

Deinde Sacerdos intingit

pollicē in Oleo Cathecumenorum, & Infantem vngit in pectore, & inter ſcapulas in modum Crucis dicens: **Ego te linio † Oleo ſalutis in Chriſto Ieſu Domino noſtro, vt habeas vitam æternam. ℟. Amen.**

Subinde pollicem & inuncta loca abſtergit bombacio, vel re ſimili, & interrogat expreſſo nomine baptizandum, Patrino reſpondente. **Credis in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem Cæli & Terræ? ℟. Credo. Credis in Ieſum Chriſtum Filium eius vnicum Dominum noſtrum, natum, & paſſum? ℟. Credo. Credis in Spiritum ſanctum, Sanctam Eccleſiam Catholicam, Sanctorum communio-**

nem, Remiſſionem peccatorum, carnis Reſurrectionem, vitam æternam? ℟. **Credo.**

Subinde expreſſo nomine baptizādi Sacerdos dicat: N. **Vis baptizari?** Reſpōdet Patrinus: **Volo.**

Tunc Patrino, vel Matrina, vel vtroque (ſi ambo admittantur) Infantem tenente, Sacerdos de vaſculo, ſeu vrceolo accipit aquam Baptiſmalem, & de ea ter fundit ſuper caput Infantis in modū Crucis, & ſimul verba proferens, ſemel cantùm diſtinctè, & attentè dicat: N. **Ego te baptizo in nomine † Patris,** fundat primò **& † Filij,** fundat ſecundò, **& Spiritus † ſācti,** fundat tertio.

¶ Vbi autem eſt conſuetu-

do baptizandi per immerſionem, Sacerdos accipit Infantem & aduertens ne lædatur, cautè immergit, & trina merſione baptizat, & ſemel tantũ dicat: N. **Ego te baptizo, in nomine † Patris, † & Filij, & Spiritus † ſancti.**

Mox Patrinus, vel Matrina, vel vterque ſimul Infantẽ de ſacro fonte leuat, ſuſcipiẽs illum de manu Sacerdotis.

¶ Si vero dubitatur, an Infans fuerit baptizatus, vtatur hac forma. **Si non es baptizatus, Ego te baptizo in nomine † Patris, & † Filij, & Spiritus † ſancti. Amen.**

Deinde intingit pollicem in ſacro Chriſmate, & vngit Infantem in ſummitate capitis, in modum Crucis, dicens.

DEus omnipotens, Pater Dñi noſtri Ieſu Chriſti, qui te regenerauit ex aqua & Spiritu ſancto, quique dedit tibi remiſſionem omniũ peccatorum (hic inungit) ipſe te liniat Chriſmate ſalutis † in eodem Chriſto Ieſu Domino noſtro in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tibi. ℟. Et cũ ſpiritu tuo.

Tum bombacio, aut re ſimili abſtergit pollicem ſuum, & locum inunctum, & imponit capiti eius linteolum candidũ loco veſtis albæ, dicens: Accipe veſtem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, vt habeas vitam æternam. ℟. Amen.

Poſtea dat ei, vel Patrino, candelam accenſam, dicens: **Accipe lampadem ardentem, & irreprehenſibilis cuſtodi Baptiſmum tuum: ſerua Dei mandata, vt cum Dominus venerit ad nuptias, poſſis occurrere ei vna cum omnibus Sãctis in aula cæleſti, habeaſque vitam æternam, & viuas in ſæcula ſęculorũ. ℟. Amen.**

Poſtremo dicit: N. **Vade in pace, & Dominus ſit tecũ. ℟. Amen.**

¶ Si infans ægrotus adeo grauiter laboret, vt periculum immineat ne pereat, antequã Baptiſmus perficiatur, Sacerdos omiſſis, quæ baptiſmum præcedunt, eum baptizet, ter, vel ſemel infundens aquam ſuper caput eius in modum

Crucis, dicens. **Ego te Baptizo in nomine † Patris, &c.**

¶ Si non habetur aqua Baptiſmalis, & periculum impendeat, Sacerdos vtatur aqua ſimplici.

¶ Deinde ſi habeat Chriſma liniat eum in vertice, dicens: **Deus omnipotens, Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, &c.** vt ſuprà.

Poſtea dat ei linteolum candidum, dicens: **Accipe veſtem, &c.**

Ac demum det ei ceream candelam accenſam, dicens: **Accipe lampadem**, vt ſupra. Si ſuperuixerit, ſuppleãtur alij ritus omiſſi.

¶ Admonendi ſunt Suſceptores de ſpirituali cognatione, quam contraxerunt cum

baptizato, baptizatique Patre & Matre; quæ cognatio impedit matrimonium, ac dirimit.

¶ Curet Sacerdos parentes Infantis admoneri, ne in lecto ſecum ipſi, vel Nutrices paruulum habeant, propter oppreſſionis periculum: ſed eum diligenter cuſtodiant, & opportunè ad Chriſtianam diſciplinam inſtituant.

ORDO SVPPLENDI omiſſa ſuper baptizatum.

CVm vrgente mortis periculo, vel alia cogente neceſſitate, ſiue paruulus, ſiue adultus, ſacris precibus ac ceremoniis prætermiſſis, fuerit baptizatus, vbi conualuerit, vel ceſſauerit periculũ, & ad Eccleſiam delatus fuerit, omiſſa omnia ſuppleantur: idemque ordo ac ritus ſeruetur qui in Baptiſmo paruulorum præſcriptus eſt: Excepto quod interrogatio, **An velit baptizari,** formáque Baptiſmi, & ablutio prætermittuntur, & quædam Orationes, &

Exorciſmi ſuo quique loco immutati, vt infrà dicuntur.

Sacerdos igitur antequam immitat ſalem in os baptizati, manum ſuper caput eius imponens dicat:

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, reſpicere dignare ſuper hunc (vel hāc) famulum tuum N. quem dudum ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem cæcitatem cordis ab eo expelle, diſrumpe omnes laqueos Satanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine, ianuam pietatis tuæ, vt ſigno Sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fœtoribus careat, & ad ſuauem odorem præ-

ceptorum tuorum lætus tibi in Eccleſia tua deſeruiat, & proficiat de die in diē, vt idoneus ſit frui gratiâ Baptiſmi tui, quem ſuſcepit, ſalis percepta medicinâ. Per eundem Chriſtum Dominū. ℟. Amē.

Deinde poſteaquam modicum ſalis immiſit in os baptizati, dicens: Accipe ſalem ſapientiæ, propitiatio ſit tibi in vitam ęternam. ℟. Amen.

dicat: Oremus.

DEus Patrum noſtrorum, Deus, vniuerſæ Conditor veritatis, te ſupplices exoramus, vt hunc (vel hāc) famulum tuum N. reſpicere digneris propitius, vt hoc pabulum ſalis guſtantem non diutiùs eſurire permittas, quò minùs cibo expleatur cæleſti,

quatenus ſit ſemper ſpiritu feruens, ſpe gaudens, tuo ſemper nomini ſeruiens, & quem ad nouæ regenerationis lauacrum perduxiſti: quæſumus Domine, vt cum fidelibus tuis promiſſionum tuarum æterna præmia conſequi mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc facto ſigno Crucis in fronte baptizati, dictiſque illis verbis: Et hoc ſignū ✝ Crucis quod nos fronti eius damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eumdem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Manu ſuper caput eius impoſitâ, dicat: Oremus.

ÆTernam ac iuſtiſſimam pietatem tuam depre-

cor, Domine sãcte, Pater omnipotẽs, æterne Deus, auctor luminis & veritatis, ſuper hunc (vel hanc) famulum tuum N. vt digneris eum illuminare lumine intelligentiæ tuæ, munda eum & ſanctifica: da ei ſcientiam veram, vt dignus ſit frui gratia Baptiſmi tui, quem ſuſcepit; teneat firmam ſpem, conſilium rectum, doctrinam ſanctam, vt aptus ſit ad retinendam gratiam Baptiſmi tui. Per Chriſtum Dominum. ℟. Amen.

¶ In Baptiſmo autem adultorum, præter illa quæ ſuprà notata ſunt, quando ſupplentur omiſſa, hæc mutari debẽt. Primùm in Exorciſmo, **Audi maledicte Satana,** vbi dicitur (**habitaculũ perficiat**) dicatur

habitaculum perfecit. Deinde in Exorciſmo, Nec te latet, vbi dicitur (vt fiat) dicatur, vt fieret.

ORDO CELEBRANDI Sacramentum Matrimonij.

PArochus Matrimonium celebraturus, publicationibus factis tribus diebus feſtis, ſi nullum, quod ſciat, obſtet legitimum impedimẽtum in Eccleſia ſuperpelliceo & alba ſtola indutus, adhibito vno ſaltem Clerico, ſuperpelliceo pariter induto, qui librũ & vas Aquæ benedictæ cum aſperſorio deferat, coram tribus aut duobus teſtibus virum

& mulierem, quos parentum vel propinquorum suorum præsentia cohonestari decet, de consensu in matrimonium interroget vtrumque sigillatim in hunc modum, vulgari sermone. Ac primò Spōsum.

N. **Vis accipere** N. **hîc præsētem, in tuam legitimam vxorem iuxta ritum Sanctæ Matris Ecclesiæ?** Respondeat Spōsus, **Volo.** Mox Sacerdos Sponsam interroget. N. **Vis accipere** N. **hîc præsentem, in tuum legitimum maritum, iuxta ritum sanctæ Matris Ecclesiæ?** Respōdeat, **Volo.** Nec sufficit consensus vnius, sed debet esse amborū & expressus aliquo signo sensibili, siue fiat per se, siue per Procuratorem.

¶ Deinde detur fœmina à Patre suo, vel ab aliis amicis suis. Quod si puella sit, discoopertam habeat manum, si vidua tectam. Vir eam recipiat in Dei fide, & suâ seruandam, sicut vouit coram Sacerdote: & teneat eam per manum suã dexteram in manu sua dextera & sic det fidem mulieri per verba de præsenti, ita dicens, dicente Saçerdote.

I, N. take thee N. to my Wedded wife, to haue, and to hold, from this day forward, for better, for worse, for richer, for poorer, in sicknes and in health, till death vs depart, if holy Church will it permit, & thereto I plight thee my troth.

Manum retrãhendo, iterum-

queiungendo, dicat Mulier docente Sacerdote.

I, N. take thee N. to my wedded husband, to haue & to hold, frõ this day forward, for better, for worſe, for richer, for poorer, in ſicknes and in health, till death vs depart, if holy Church will it permit, and therto I plight thee my troth.

Data ſic vtrimque fide, dicat Sacerdos **Ego vos in Matrimonium coniũgo, in nomine † Patris, & † Filij, & Spiritus † ſancti. Amen.** Vel aliis vtatur verbis iuxta ritum vniuſcuiuſque Prouinciæ.

¶ Poſtea ponat Sponſus aurum, & argentum pro arrha & Annulum ſuper librum.

Benedictio annuli.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Domine exaudi orationẽ meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

BEnedic † Domine Annulum hunc, quem nos in tuo nomine † benedicimus, vt quæ eum geſtauerit, fidelitatem integram ſuo ſponſo tenens, in pace & voluntate tua permaneat, atque in mutua charitate ſemper viuat. Per Chriſtum. &c. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos aſpergat Annulum aquâ benedicta in modum Crucis, & Sponſus acceptum Annulum de manu Sacerdotis, & manu ſua ſini-

ſtra tenens dexteram Sponſæ, docente Sacerdote, dicat:

With this ring I thee wed, this gold & ſiluer I thee giue, & with my body I thee worship, & with all my wordly goods I thee endow.

Tunc inſerat Sponſus Annulum pollici Sponſæ, dicens: **In the name of the Father.** Deinde ſecundo digito, dicẽs: **& of the Sonne.** Deinde tertio digito, dicens: **& of the holy Ghoſt.** Deinde quarto digito, dicens: **Amen.** Ibiq; dimittat Annulum.

Mox ſubiungat Sacerdos.

℣. **Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.** ℟. **A tẽplo sãcto tuo, quod eſt in Hieruſalem. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pa-**

ter noster, &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Saluos fac seruos tuos. ℟. Deus meus sperantes in te. ℣. Mitte eis Domine auxilium de sancto. ℟. Et de Sion tuere eos. ℣. Esto eis Domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

RESpice quæsumus Domine, super hos famulos tuos, & institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, vt qui te auctore iunguntur, te auxiliante seruentur. Per Christum Dominum no-

ſtrum. Amen.

His expletis, ſi benedicendæ ſint nuptiæ, Parochus Miſſam pro Sponſo & Sponſa, vt in Miſſali Romano, celebret ſeruatis omnibus quæ ibi præſcribuntur.

DE BENEDICTIONE, & introductione Mulieris in Eccleſiam poſt partum.

SI qua puerpera poſt partum, iuxta piam ac laudabilem conſuetudinem ad Eccleſiam venire voluerit, pro incolumitate ſua Deo gratias actura, petieritque à Sacerdote benedictionem, ipſe ſuperpelliceo & alba Stola indutus,

cum ministro aspergillum deferente, ad fores Ecclesiæ accedat, vbi illam genuflectentem, & candelam accensam in manu tenentem, aqua benedicta aspergat, deinde dicat:

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. Añа. Hæc accipiet benedictionem.

Psalm.

DOmini est terra, & plenitudo eius orbis terrarum & vniuersi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundauit eum: & super flumina præparauit eum.

Quis ascendet in montẽ Domini: aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus, & mun-

do corde: qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.
Hic accipiet benedictionem à Domino: & misericordiam à Deo salutari suo.
Hæc est generatio quærentiũ eum: quærentium faciem Dei Iacob.
Attollite portas principes vestras, & eleuamini portę æternales, & introibit Rex gloriæ.
Quis est iste Rex gloriæ? Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio.
Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.
Quis est iste Rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est Rex

gloriæ.

Gloria Patri &c.

Aña Hæc accipiet benedictionem à Domino, & misericordiam à Deo salutari suo: quia hæc est generatio quærentium Dominum.

Deinde porrigens ad manū mulieris extremam partem stolæ, eam introducit in Ecclesiam dicens: Ingredere in tēplum Dei, adora Filium Beatæ Mariæ Virginis, qui tibi fœcunditatem tribuit prolis.

Et ipsa ingressa genuflectit coram Altari, & orat, gratias agens Deo pro beneficijs sibi collatis, & Sacerdos dicit: Kyrie eleison. Christe eleisō. Kyrie eleison. Pater noster. secretò. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera

nos à malo. ℣. Saluam fac ancillam tuã Domine. ℟. Deus meus sperãtem in te. ℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto. ℟. Et de Sion tuere eam. ℣. Nihil proficiat inimicus in ea. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui per beatæ Mariæ Virginis partum fidelium parientium dolores in gaudium vertisti: respice propitius super hanc famulã, tuã ad tẽplum tuũ pro gratiarum actione lætam accedentem: & præsta, vt post hanc vitam,

eiusdem beatę Mariæ meritis & intercessione, ad æternæ beatitudinis gaudia, cum prole sua peruenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen,

Deinde illam aspergit iterũ Aqua benedicta in modum Crucis, dicens : Pax, & Benedictio Dei omnipotentis, Patris †, & Filij †, & Spiritus † sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen.

BENEDICTIO MVlieris prægnantis, de cuius periculo dubitatur.

ADiutorium noſtrum in nomine Dñi. ℞. Qui fecit cælum & terram. ℣. Saluam fac ancillam tuam. ℞. Deus meus ſperantē in te. ℣. Eſto illi Domine turris fortitudinis. ℞. A facie inimici. ℣. Nihil proficiat inimicus in ea. ℞. Et filius iniquitatis nō apponat nocere ei. ℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto. ℞. Et de Sion tuere eam. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℞ Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſ-

cum. ℟. Et cum Spiritu tuo.

O remus.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui dediſti famulis tuis in confeſſione veræ fidei, æternæ Trinitatis gloriã agnoſcere, & in potentia maieſtatis adorare vnitatẽ; quæſumus, vt eiuſdem fidei firmitate, hæc famula tua ab omnibus ſemper muniatur aduerſis. Per Dominum noſtrum.

O remus.

DOmine Deus omnium creator, fortis & terribilis, iuſtus atque miſericors, qui ſolus bonus & pius es: qui de omni malo liberas Iſrael: qui feciſti patres electos quoſlibet, & ſanctificaſti eos munere Spiritus tui: qui glorioſæ Virginis Matris Mariæ cor-

pus & animam, vt dignum filij tui habitaculum effici mereretur, Spiritu sancto cooperante præparasti: qui Ioannem Baptistam Spiritu sancto repleri, & in vtero matris exultare fecisti; accipe sacrificium cordis contriti, ac feruens desiderium famulæ tuæ N. humiliter supplicantis, pro conseruatione prolis debilis, quam ei dedisti cõcipere, & custodi parientẽ tuam, & defende ab omni dolo, & iniuria diri hostis, vt obstetricante manu misericordiæ tuæ, fœtus eius, ad hanc lucem veniat incolumis, ac sanctæ regenerationi seruetur, tibique in omnibus iugiter deseruiat, & vitam consequi mereatur æternam. Per eundem Do-

minum nostrum &c. Amen.

Postea aspergatur aqua benedicta, dicendo Psalm. 66. Deus misereatur nostri, &c. ℣. Benedicamus Patrem, & Filium, cum sancto Spiritu. ℟. Laudemus & superexaltemus eum in sæcula. ℣. Angelis suis Deus mandet de te. ℟. Vt custodiant te in omnibus vijs tuis, ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Visita quæsumus Domine cunctam habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea, & à præsenti famula tua longè repelle, & Angeli tui sancti habi-

tent in ea, qui eam & eius prolem in pace custodiant: & benedictio tua sit super eã semper: Salua eos omnipotens Deus, & lucem eis tuam concede perpetuam. Per Dominum nostrum. ℟. Amen. Benedictio Dei omnipotentis, Patris †, & Filij †, & Spiritus † sancti, descendat super te, & super prolem tuam, & maneat semper. ℟. Amen.

RITVS COMMVNIcandi infirmum.

SAcerdos locum vbi iacet Infirmus ingrediens cum SS. Sacramento. dicat: **Pax huic domui.** ℟. **Et omnibus habitantibus in ea.** Tum deo-

positum SS. Sacramentum super mensa, supposito corporali, genuflexus adorat, omnibus in genua procumbentibus, & mox accepta aqua benedicta, aspergit Infirmum, & cubiculum, dicens, Añam: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor; & primum versum Psalmi, Miserere mei Deus, cum Gloria Patri. Sicut erat &c. Deinde repetitur, Aña. Asperges me &c. Postea ℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣ Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor me⁹ ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi nos, Domine ſancte, Pater Omnipotens, æterne Deus & mittere digneris ſanctum Angelum tuum de cælis, qui cuſtodiat, foueat, protegat, viſitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Chriſtum Dominum. ℟. Amen.

His dictis accedat ad infirmum, vt cognoſcat, num ſit benè diſpoſitus ad ſuſcipiendum ſacrum Viaticum, & vtrum velit aliqua peccata confiteri; & illum audiat, atque abſoluat: quamuis priùs deberet eſſe ritè confeſſus, niſi neceſſitas aliter vrgeat. Poſtea facta de more Confeſſione generali, ſiue ab infirmo, ſiue eius nomine à quouis alio

Sacerdos dicat : Misereatur tui &c. Indulgentiam, absolutionem &c.

Deinde facta genuflectione, accipit Sacramentum de vasculo, atque illud eleuans ostendit infirmo, dicens : **Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi** : & more solito ter dicit : **Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum; sed tantùm dic verbo, & sanabitur anima mea.** & Infirmus simul cum Sacerdote dicat eadem verba si potest, saltem semel, submissa voce ; tum Sacerdos dans infirmo Eucharistiam, dicat : **Accipe frater** (vel soror) **Viaticum Corporis Domini nostri Iesu Christi, qui te custodiat ab hoste ma-**

ſigno, & perducat in vitam æternam. Amen.

Si vero Communio non datur per modum Viatici, dicat more ordinario: **Corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti cuſtodiat, &c.**

¶ Quod ſi mors immineat, & periculum ſit in mora, tunc dicto, **Miſereatur &c.** prædictis precibus, vel ex parte omiſſis, ei ſtatim viaticum prębeatur. Poſtea Sacerdos abluat digitos, nihil dicens; & infirmo detur ablutio. Deinde dicat: **℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.**

Oremus.

Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, te fideliter deprecamur, vt accipienti fratri no-

ſtro (vel ſorori noſtræ) ſacro-ſanctum Corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, tam corpori quàm animæ proſit ad remedium ſempiternum: qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

His expletis, reuertatur Sacerdos ad Eccleſiam, dicendo Pſalmum Laudate Dominum de cælis, vel alios Pſalmos prout tempus feret.

ORDO MINISTRANDI Sacramentum Extremæ Vnctionis.

CVm peruentum fuerit ad locum vbi iacet Infirmus, Sacerdos cum oleo ſacro intrans cubiculum dicit: **Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea.**

Deinde depoſito Oleo ſuper menſam, ſuperpelliceo ſtoláque violacea indutus, ægroto Crucem piè deoſculandam porrigit: mox in modum Crucis cum Aqua benedicta, & cubiculum, & circumſtantes aſpergit, dicens **Antiphonam, Aſperges, &c.**

Quod si ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, & absoluat. Deinde pijs verbis illum consoletur, & de huius Sacramenti vi atque efficaciâ, si tempus ferat, breuiter admoneat, & quantum opus sit, eius animum confirmet, & in spem erigat vitæ æternæ.

Postea dicat versiculum.

Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

INtroeat, Domine Iesu Christe, domum hanc sub nostrę humilitatis ingressu, æterna felicitas, diuina prosperitas, serena lætitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna:

effugiat ex hoc loco accessus Dęmonum, adsint Angeli pacis, domúmque hanc deserat omnis maligna discordia. Magnifica Domine super nos nomen sanctum tuum, & benedic † nostræ conuersationi: sanctifica nostræ humilitatis ingressum, qui sanctus, & pius es, & permanes cum Patre & Spiritu sancto, in sæcula sæculorum. Amen.

Oremus, & deprecemur Dominum nostrum Iesum Christum, vt benedicendo benedicat † hoc tabernaculũ, & omnes habitantes in eo, & det eis Angelum bonum Custodem, & faciat eos sibi seruire, ad considerandum mirabilia de lege sua: auertat ab eis omnes contrarias potesta-

tes: eripiat eos ab omni formidine, & ab omni perturbatione, ac sanos in hoc tabernaculo custodire dignetur. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Oremus.

EXaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuũ de cælis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Quæ orationes, si tempus non patiatur, ex parte, vel in totum poterunt omitti. Tum de more facta Cõfessione generali, Latino, vel vulgari ser-

mone, Sacerdos dicat: Misereatur tui &c. Indulgentiam &c.

Antequam Parochus incipiat vngere infirmum moneat adstantes, vt pro illo orent, & vbi commodum fuerit, pro lóco & tempore, & adstantium numero vel qualitate, recitent septem Psalmos Pœnitentiales, cum Litaniis, vel alias preces dum ipse Vnctionis Sacramētum administrat. Mox dicat. In nomine Patris † & Filij † & Spiritus † sancti extinguatur in te omnis virtus diaboli per impositionem manuum nostrarum, & per inuocationem omnium sanctorum Angelorum, Archāgelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum,

Martyrum, Cōfessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum. Amen.

Deinde intincto pollice in Oleo sancto in modum Crucis, vngit infirmum in partibus hîc subscriptis, aptando proprio loco verba formæ in hunc modum. Ad oculos.

PEr istam sanctam Vnctionem ✝, & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per visum deliquisti. Amen.

Minister verò, si est in sacris, vel ipsemet Sacerdos, post quamlibet vnctionem tergat loca inuncta nouo globulo bombacij, vel rei similis, eáq; in vase mundo reponat, & ad Ecclesiam postea deferat, cōburat, cineréque proijciat in Sacrarium.

Sacrarium. Ad aures.

Per istam sanctam Vnctionem, † & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per auditum deliquisti. Amen.

Ad Nares.

Per istam sanctam Vnctionem †, & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per odoratum deliquisti. Amen.

Ad os, compressis labiis.

Per istam sanctam Vnctionem †, & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per gustum & locutionem deliquisti. Amen. Ad manus.

Per istam sanctam Vnctionem †, & suam pijssimam misericordiam, indulgeat ti-

bi Dominus quidquid per tactum deliquisti. Amen.

Et aduerte, quòd Sacerdotibus manus non inunguntur interiùs, sed exteriùs.

Ad Pedes.

Per istam sanctam Vnctionē ✠, & suā pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per gressum diliquisti. Amen. Ad lumbos, siue Renes.

Per istam sanctam Vnctionem ✠, & suam pijssimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per lumborum delectationem deliquisti. Amen.

¶ Hæc autem vnctio ad lūbos, omittitur semper in feminis & etiam in viris, qui ob infirmitatem vix, aut sine pe-

riculo moueri non possunt.

Quibus omnibus peractis, Sacerdos dicit: Kyrie eleisō. Christe eleisō. Kyrie eleisō. Pater noster. secretò. ℣. Et ne nos inducas in tentationē. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Saluum fac seruum tuum. ℟. Deus meus sperātem in te. ℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto. ℟. Et de Sion tuere eum. ℣. Esto ei Domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Nihil proficiat inimicus in eo. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus, qui per Apostolum tuum Iacobum locutus es, Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum Oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmũ, & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit remittentur ei: cura quæsumus, Redemptor noster, gratiâ Sancti Spiritus languores istius infirmi, eiusque sana vulnera, & dimitte peccata; atque dolores cunctos mentis & corporis ab eo expelle, plenamque interiùs sanitatem misericorditer redde, vt ope misericordiæ tuæ restitutus, ad pristina reparetur officia. Qui cum

Patre & Spiritu ſancto viuis & regnas in ſæcula ſæculorum. Amen.

Oremus.

RESpice quæſumus Domine, famulum tuum N. in infirmitate ſui corporis faτiſcentem, & animam refoue, quam creaſti: vt caſtigationibus emendatus, ſe tua ſentiat medicinâ ſaluatum. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui benedictionis tuæ gratiam ægris infundendo corporibus, facturam tuam multiplici pietate cuſtodis: ad inuocationem tui nominis benignus aſſiſte vt famulum tuũ ab ægritudine liberatum, & ſa-

nitate donatum, dextera tua erigas, virtute confirmes, potestate tuearis, atque Ecclesiæ tuæ ſanctæ, cum omni deſiderata proſperitate reſtituas. Per Dominum noſtrum. Amen.

Ad extremum, pro perſonę qualitate ſalutaria monita breuiter præbere poterit, quibus Infirmus ad moriendum in Domino confirmetur, & ad fugandas Dæmonum tētationes roboretur.

Denique Aquam benedictam, & Crucem, niſi aliam habeat, coram eo relinquat, vt illam frequenter aſpiciat; & pro ſua deuotione oſculetur, & amplectatur.

Admoneat etiam domeſticos & miniſtros infirmi, vt ſi

morbus ingrauescat, vel infirmus incipiat agonizare, statim ipsum Sacerdotem accersant, vt morientem adiuuet, eiúsque animam Deo commendet: sed si mors immineat, priusquam discedat, Sacerdos animam Deo ritè commendabit.

DE VISITATIONE & Cura Infirmorum.

SAcerdos intrans in domũ infirmi dicat: Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea. Mox infirmũ, & lectum, & cubiculum aspergat aqua benedicta, dicens: Asperges me Domine &c. Deinde consoletur infir-

mum. Hortetur ad confessionem, si vult confiteri, illum audiat & absoluat. Deinde dicat: **Charissime, Si Dominus vobis præstare dignabitur sanitatem, nonne proponitis de cætero pro viribus à peccatis cauere, & eius mandata pro posse seruare? ℟. Propono.** Sacerdos. **Adiutorium nostrũ in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.**

INtroeat, Domine Iesu Christe, domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu, æterna felicitas, diuina prosperitas, serena lætitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna: effugiat ex hoc loco accessus Dæmonum; adsint Angeli

pacis, domumque hanc dese-
rat omnis maligna discordia. Magnifica, Domine, super nos nomen sanctum tuum, & benedic † nostræ conuersationi: sanctifica nostræ humilitatis ingressum, qui sanctus & pius es, & permanes cum Patre & Spiritu sancto, in sæcula sæculorũ. Amen. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam, signat se, & infirmum in fronte, ore, pectore. Si sit femina, se signet, vel alia ipsam.

IN illo tempore: Surgens Iesus de Synagoga, introiuit in domum Simonis. Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus, & rogauerunt

illum pro ea. Et stans super illam, imperauit febri, & dimisit illam: & continuo surgens ministrabat illis. Cum autem sol occidisset, omnes qui habebant infirmos variis lãguoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponẽs, curabat eos. ℟. Deo gratias. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

RESpice Domine famulũ tuum (vel famulam tuam) in infirmitate corporis sui laboratam: & animam refoue, quam creasti, vt castigationibus emendata, continuò se sentiat tua medicinâ sanatum. Per Christum Dominũ nostrum, Amen.

Postea vtramque manum

ponat super caput infirmi, dicens:

SVper ægros manus imponent, & benè habebunt. Iesus Mariæ filius, mundi salus & Dominus, meritis & intercessione sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, & omnium sanctorum, sit tibi clemens & propitius. Amen.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOminus Iesus Christus apud te sit, vt te defendat: intra te sit, vt te cõseruet: ante te sit, vt te deducat: post te sit, vt te bene ✝ dicat. Qui cum Patre & Spiritu sancto in vnitate perfectâ viuit & regnat in sæcula sęculorum. Amen. Benedictio Dei om-

nipotentis Patris † & Filij & Spiritus sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen.

MODVS IVVANDI morientes.

IN grauescente morbo, Sacerdos Infirmum frequentiùs visitabit, & ad salutem diligenter iuuare non desinet: monebitque instante periculo se confestim vocari, vt in tempore præsto sit morienti, sumptoque sanctissimo Viatico, & sacra Vnctione adhibita, si periculum immineat, statim Commendationem animę recitabit.

Hortetur sæpiùs Infirmum,

& excitet, vt dum mente viget, eliciat actus fidei, & charitatis, aliarumque virtutum: Nempe,

Vt firmiter credat omnes articulos Fidei, & quidquid sancta Romana Ecclesia Catholica & Apostolica credit; & docet.

Vt speret Christum Dominum nostrum pro sua immensa clementia sibi fore propitium, & merito eius sanctissimæ Passionis, & per intercessionem beatæ Mariæ, & omnium sanctorum se vitam æternam consecuturum.

Vt toto corde diligat, & maximè diligere cupiat Dominũ Deum, ea dilectione qua illum diligunt Beati, Sanctique omnes.

Vt ob amorem Dei doleat ex corde de omni offensa, qualitercumque contra Dominũ Deum, & proximum commissa.

Vt ex corde ob amorem Dei parcat omnibus, qui sibi quoquo modo fuerint molesti, aut inimici.

Vt ab iis veniam postulet, quos aliquando dictis aut factis offendit.

Vt quem patitur dolorem, & morbi molestiam, propter Deum in pœnitentiam peccatorum suorum patienter toleret.

Vt si Dominus sibi salutem corporis præstare dignabitur, proponat de cætero pro viribus suis à peccatis cauere, & eius mandata seruare,

Hortetur præterea, vt eo modo quo poteſt, ſaltem ex corde, ita per interualla precetur.
Miſerere mei Deus, ſecundum magnam miſericordiam tuam.
In te Domine ſperaui, non confundar in æternum.
In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum: redemiſti me Domine Deus veritatis.
Deus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me feſtina.
Eſto mihi Domine in Deum protectorem.
Deus propitius eſto mihi peccatori.
Dulciſſime Domine, Ieſu Chriſte, per virtutem ſanctiſ-

ſimæ Paſſionis tuæ recipe me in numerum electorum tuorum.

Domine Ieſu Chriſte, ſuſcipe ſpiritum meum.

Maria mater gratiæ, Mater miſericordiæ, Tu nos ab hoſte protege, & hora mortis ſuſcipe.

Sancte Angele Dei, mihi cuſtos aſſiſte.

Omnes ſancti Angeli, & omnes ſancti intercedite pro me, & mihi ſuccurrite.

Hæc, & his ſimilia poterit prudens, Sacerdos, vulgari vel Latino ſermone, pro perſonæ captu, morienti ſuggerere.

Ordo commendationis, animæ, habetur in fine Breuiarij.

ORDO SEPELIENDI mortuos.

SAcerdos verò antequam cadauer efferatur, illud aspergit Aqua benedicta: mox dicit Antiphonam, **Si iniquitates**, & Psalmum, **De profundis clamaui &c.** in fine, **Requiem æternam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei.** repetit Antiph. totam. **Si iniquitates &c.** Deinde cadauer effertur: Sacerdósque de domo procedēs statim graui voce intonat Antiphonam, **Exultabunt Domino**, & Cantores inchoāt Psalmum, **Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam, &c.**

Clero alternatim proſequente. Ac ſi lõgitudo itineris poſtulauerit, dicantur alij Pſalmi ex Officio mortuorum: & in fine cuiuſque Pſalmi dicitur, Requiem æternam dona ei Domine, &c. Qui Pſalmi deuotè, diſtinctè, grauíque voce recitari debent vſque ad Eccleſiam.

Ad ingreſſum Eccleſiæ repetitur Antiphona: E[xultabunt] Domino oſſa humiliata. Deinde Eccleſiam ingreſſi cantant Reſp. Cantore incipiente, & Clero alternatim reſpondente, videlicet:

SVbuenite ſancti Dei, occurrite Angeli Dñi, Suſcipientes animam eius, Offerentes eam in conſpectu altiſſimi. ℣. Suſcipiat te Chriſtus

qui vocauit te: & in ſinum A-
brahæ Angeli deducant te. Et
repetitur Suſcipientes, &c. ℣.
Requiem æternam dona ei
Domine. ℟. Et lux perpetua
luceat ei. Offerentes &c. re-
petitur.

Depoſito feretro in medio
Eccleſiæ, ita vt defuncti pe-
des, ſi fuerit laïcus, ſint verſus
altare maius; ſi verò fuerit Sa-
cerdos, caput ſit verſus ipſum
Altare, & cereis accenſis circa
corpus, ſtatim, niſi quid im-
pediat, dicatur officium mor-
tuorum, cum tribus Noctur-
nis, & Laudibus, & duo ex
Clero incipiant abſolutè In-
uitatoriũ. Regem cui omnia
viuunt: Venite adoremus, &
repetitur à Clero. Regem, cui
omnia viuunt &c. Pſal. V.

nite exultemus, &c. & duplicantur Antiphonæ.

Ad finem Officij post Antiphonam Cantici **Benedictus** &c. **Ego sum resurrectio**, dicitur **Pater noster.** secretò. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. A porta inferi. ℟. Erue Domine animam eius. ℣. Requiescat in pace. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

ABsolue quæsumus Domine, animam famuli tui (vel famulæ tuæ) ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter sanctos & electos tuos resus-

citatus (vel resuscitata) respiret. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dum in officio dicuntur Laudes, Sacerdos cum ministris parat se ad celebrandum Missam solemnem pro defuncto, si tempus congruens fuerit, vt in die Depositionis in Missali Romano.

Finita Missa, Sacerdos deposita Casula, seu Planeta, & manipulo, accipit Pluuiale nigri coloris, & Subdiaconus accipit Crucem, & accedit ad feretrum, & se sistit ad caput defuncti cum Cruce medius inter duos Acolythos, seu ceroferarios cum candelabris, & candelis accensis: & omnes alij de Clero veniunt ordinatim in gradu suo cum cande-

lis accensis, & stãt in circuitu feretri: tum sequitur Sacerdos cum Diacono & Assistente, aliisque ministris, & facta reuerentia Altari, sistit se contra Crucem ad pedes defuncti, retrò astantibus ei à sinistris duobus Acolythis, vno cum thuribulo & nauicula Incensi, altero cum vase Aquæ benedictæ & aspersorio, & Acolytho, seu Clerico tenente librum, absolutè dicit sequentem Orationem.

NOn intres in iudicium cum seruo tuo Domine, quia nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omniũ peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum quæsumus, tua iudicialis sententia premat, quem tibi vera sup-

plicatio fidei Christianæ commendat: sed gratia tua illi succurente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret, insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis, qui viuis & regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde Cantore incipiente, Clerus circumstans cantat sequens Responsorium.

LIbera me Domine, de morte æterna, in die illa tremenda: Quando cæli mouendi sunt & terra: Dum veneris iudicare sæculum per ignem. ℣. Tremens factus sũ ego, & timeo dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli mouendi sunt & terra. ℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis & miseriæ, dies

magna & amara valde. **Dum veneris.** ℣. Requiem ęternam dona ei Domine, & lux perpetua luceat ei. ℣. **Libera me.** repetitur.

Dum cantatur prædictum Reſponſoriuin, Sacerdos Acolytho ſeu Diacono miniſtrante, accipit Incenſum de nauicula, & ponit in thuribulum, & finito Reſponſorio, Cantor cum primo Choro dicit, K**yrie eleiſon.** Et ſecundus Chorus reſpondet, C**hriſte eleiſon.** Deinde omnes ſimul dicunt, K**yrie eleiſon.**

Mox ſacerdos dicat alta voce: P**ater noſter &c.** ſecretò dicitur ab omnibus: & ipſe interim accipit à Diacono vel Acolytho aſperſorium Aquæ benedictæ, & facta profunda

inclinatione Cruci, quæ est ex aduerso, Diacono seu Ministro genuflectente, & fimbrias pluuialis subleuante: Circumiens feretrum (si trãsit ante S. Sacramentum genuflectit) aspergit corpus defuncti, deinde reuersus ad locum suum Diacono ministrãte, accipit thuribulum & eodem modo circuit feretrum corpus incensat, vt asperserat: tum reddito thuribulo ei à quo acceperat, stans in loco suo, Acolytho seu alio ministro tenente librum apertum ante se, dicit: ℣. **Et ne nos inducas in tentationem.** ℟. **Sed libera nos à malo** ℣. **A porta inferi.** ℟. **Erue Domine animam eius.** ℣. **Requiescat in pace.** ℟. **Amẽ.** ℣. **Do-**

mine exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus cui propriũ eſt miſereri ſemper, & parcere: te ſupplices exoramus pro anima famuli tui N. quã hodie de hoc ſęculo migrare iuſſiſti: vt non tradas eam in manus inimici, neque obliuiſcaris in finem: ſed iubeas eam à ſanctis Angelis ſuſcipi, & ad patriam Paradiſi perduci: vt quia in te ſperauit & credidit, non pœnas inferni ſuſtineat, ſed gaudia ſempiterna poſſideat. Per Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Si defunctus fuerit ſacerdos, in Oratione dicatur:

anima famuli tui Sacerdotis, quam hodie, &c.

Finita oratione, Corpus defertur ad ſepulchrum, ſi tunc deferendum ſit, & dum portatur, Clerici cantant

Antiphonam.

IN paradiſum deducant te Angeli: in tuo aduentu ſuſcipiant te Martyres, perducant te in ciuitatem ſanctam Hieruſalem. Chorus Angelorum te ſuſcipiat, & cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Cum autem peruenerint ad ſepulchrum, ſi non eſt benedictum, Sacerdos illud benedicit, dicens hanc orationem.

Oremus.

DEus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, hunc tumulum benedicere† dignare, eique Angelum tuum sanctum deputa custodem, & quorum quarúmque corpora hîc sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum, vt in te semper cum Sanctis tuis sine fine lætentur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dicta Oratione, Sacerdos Aqua benedicta aspergat, deinde incenset Corpus defuncti, & tumulum.

Quòd si corpus tunc ad sepulturam non deferatur, omisso Responsorio **In Paradisum &c.** & benedictione sepul-

chri, si iam sit benedictum, prosequatur Officium vt infra, quod nunquam omittitur, & intonet Antiphonam. **Ego sum resurrectio.** & dicitur Canticum, **Benedictus Dominus Deus Israel, &c.** Et repetitur Antiph. **Ego sum resurrectio & vita, qui credit in me, etiamsi mortu⁹ fuerit, viuet, & omnis qui viuit, & credit in me, non morietur in æternum.**

Postea Sacerdos dicit: **Kyrie eleison. Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster &c.** interim corpus aspergit. ℣. **Et ne nos inducas in tentationem.** ℟. **Sed libera nos à malo.** ℣. **A porta inferi.** ℟. **Erue Domine animam eius.** ℣. **Requiescat in pace.** ℟. **A-**

men. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. Et cum ſpiritu tuo. Oremus.

FAc quæſumus Domine hanc cum ſeruo tuo defuncto (vel famula tua defuncta) miſericordiam, vt factorum ſuorum in pœnis non recipiat vicem, qui (vel quæ) tuam in votis tenuit voluntatem, vt ſicut hîc eum (vel eã) vera fides iunxit fidelium turmis, ita illic eum (vel eam) tua miſeratio ſociet Angelicis Choris. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen. ℣. Requiem æternam dona ei Domine. ℟. Et lux perpetua luceat ei. ℣. Requieſcat in pace. ℟. Amen. ℣. Anima eius.

& animæ omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

Deinde à sepultura in Ecclesiam, vel in Sacristiam reuertentes, dicant sine cantu Antiphonam. Si iniquitates, cum Psalmo De profundis, Deinde, Requiem æternam dona eis Domine &c.

Si verò ob rationabilẽ causam, videlicet ob temporis angustiam, vel aliorum funerum instantem necessitatem, prædictum Officium mortuorum cum tribus Nocturnis & Laudibus dici non potest, deposito in Ecclesia feretro cum corpore, dicatur saltem primum Nocturnum cum Laudibus, vel etiam sine Laudi-

bus, maximè vbi eiusmodi viget consuetudo, incipiendo ab Inuitatorio, **Regem cui omnia viuūt, Venite &c.** Et postea omnia alia dicantur, quæ supra præscripta sunt dicenda post Officium mortuorum, & Missam.

Quod si etiam ea fuerit temporis angustia, vel alia vrgens necessitas, vt vnum Nocturnum cum Laudibus dici non possit, aliæ prædictę Preces, & suffragia numquam omittantur.

Missa verò, si hora fuerit congruens, ritu pro defunctis, vt in die obitus, præsente corpore non omittatur, nisi obstet magna diei solēnitas, aut aliqua necessitas aliter suadeat & post Missam fiat vt supra.

ORDO

ORDO SEPELIENDI Paruulos.

CVm igitur infans vel puer baptizatus, defunctus fuerit ante vſum rationis, induitur iuxta ætatem, & imponitur ei corona de floribus, ſeu de herbis aromaticis & odoriferis, in ſignum integritatis carnis & virginitatis, & Sacerdos ſuperpelliceo & Stola alba indutus, & alij de Clero, ſi adſint, præcedente Cruce, quæ ſine haſta defertur, accedunt ad domum defuncti cum Clerico aſperſorium deferente. Sacerdos aſpergit corpus, deinde dicit.

Antiph. Sit nomen Domini benedictum. Psalm. 112

LAudate pueri Dominum: laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc & vsque in sæculum.

A solis ortu vsq; ad occasum: laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus: & super cælos gloria eius.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat: & humilia respicit in cęlo & in terra?

Suscitās à terra inopem: & de stercore erigens pauperem.

Vt collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.

Gloria Patri & filio &c.

Antiph. **Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc & vsque in sæculum.**

Dum portatur ad Ecclesiam dicatur Psalmus **Beati immaculati &c.** & si tempus supereſt, dici poteſt Psalmus, **Laudate Dominum de cælis,** inferiùs poſitus, & in fine, **Gloria Patri.**

Cùm autem peruenerint ad Ecclesiam dicatur Antiph. **Hic accipiet.** Psal. **Domini eſt terra &c.** vt ſupra in Purificatione mulieris, pag. 44.
Antiph. **Hic accipiet benedictionem à Domino, & misericordiam à Deo ſalutari ſuo: quia hæc eſt generatio quærentium Dominum.**

Poſtea dicitur, **Kyrie eleiſon, Pater noſter.** ſecretò.

Interim corpus aſpergit. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Me autem propter innocentiam ſuſcepiſti. ℟. Et confirmaſti me in conſpectu tuo in æternum. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens & mitiſſime Deus, qui omnibus paruulis renatis fonte Baptiſmatis dum migrant à ſæculo, ſine vllis eorum meritis vitam illicò largiris æternam, ſicut animæ huius paruuli hodie credimus te feciſſe: fac nos, quæſumus Domine, per interceſſionem beatæ Mariæ ſemper Virginis, & omnium Sanctorum tuorum hîc purificatis tibi mentibus famulari, &

in paradiso cum beatis paruulis perenniter sociari. Per Christum Dominum nostrũ.

℞. Amen.

Dum portatur ad tumulum (& etiamsi non portetur) dicitur Antiph. Iuuenes & virgines. Psalm. 148.

LAudate Dominum de cęlis: laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.

Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellæ & lumen.

Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes quæ super cælos sunt laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt:

ipſe mandauit & creata ſunt.
S tatuit ea in æternum, & in ſæculum ſæculi : præceptum poſuit & non præteribit.
L audate Dominum de terra: dracones & omnes abyſſi.
I gnis, grando, nix glacies, ſpiritus procellarum: quæ faciũt verbum eius.
M ontes, & omnes colles: ligna fructifera & omnes cedri.
B eſtię & vniuerſa pecora: ſerpentes, & volucres pennatæ.
R eges terræ & omnes populi: principes & omnes iudices terræ.
I uuenes, & virgines ſenes cũ iunioribus laudent nomen Domini : quia exaltatum eſt nomen eius ſolius.
C onfeſſio eius ſuper cælum

& terram: & exaltauit cornu populi ſui.

Hymnus omnibus ſanctis ei⁹ filiis Iſrael: populo appropinquanti ſibi.

Et repetitur Antiph. Iuuenes, & virgines, Senes cum Iunioribus laudent nomen Domini. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Sinite paruulos venire ad me. ℟. Talium eſt enim regnum cælorum. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus ſanctæ puritatis amator, qui animam huius paruuli ad cælorum regnum

hodie misericorditer vocare dignatus es ; digneris etiam Domine ita nobiscum misericorditer agere, vt meritis tuæ sanctissimæ Passionis, & intercessione beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum tuorum in eodem regno nos cum omnibus Sanctis & electis tuis semper facias congaudere. Qui viuis & regnas, cum Deo Patre in vnitate spiritus sancti Deus, per omnia sæcula seculorum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos corpus & tumulum aspergat Aqua benedicta, & thurificet similiter : postea sepeliatur.

Cùm autem à sepultura reuertuntur in Ecclesiam, dicatur Canticum trium puero-

rum. Dan, 3. B enedicite omnia opera Domini &c. In fine dicitur, G loria Patri, cum hac Antiph. Benedicite Dominum omnes electi eius, agite dies lætitiæ, & confitemini illi.

Deinde ante altare dicit Sacerdos, Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

O remus.

DEus, qui miro ordine Angelorum miniſteria, hominumque diſpenſas: concede propitius vt à quibus tibi miniſtrantibus in cælo ſemper aſſiſtitur, ab his in terra vita noſtra muniatur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.

℟. Amen.

DE EXORCIZANdis Obſeſſis, vel etiam Maleficiatis, à Dæmonio.

SAcerdos, ſiue alius Exorciſta ritè confeſſus, aut ſaltem corde peccata deteſtãs, peracto, ſi commodè fieri poteſt ſanctiſſimo Miſſæ ſacrificio, diuinóque auxilio piis precibus implorato, ſuperpelliceo & Stola violacea, cuius extrema pars ad obſeſſi collum circumponatur, indutus, & coram ſe habens obſeſſum ligatum ſi fuerit periculum, eum, ſe, & aſtantes cõmuniat ſigno Crucis, & aſpergat Aqua benedicta, & geni-

bus flexis, alijs reſpondentibus, dicat Litanias ordinarias, vſque ad preces excluſiuè. In fine, Antiph. **Ne reminiſcaris Domine delicta noſtra, vel parentum noſtrorum, neque vindictam ſumas de peccatis noſtris.** Pater noſter &c. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo.

Pſalm. 53.

Deus in nomine tuo ſaluum me fac: & in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meã: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni inſurrexerũt aduerſum me, & fortes quæſierunt animam meam: & non propoſuerunt Deum ante

conspectum suum.
E cce enim Deus adiuuat me: & Dominus susceptor est animæ meæ.
A uerte mala inimicis meis: & in veritate tua disperde illos.
V oluntariè sacrificabo tibi: & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.
Q uoniam ex omni tribulatione eripuisti me: & super inimicos meos despexit oculus meus.
G loria Patri, &c. ℣. Saluum fac seruum tuum (vel ancillam tuam) ℞. Deus meus sperantē in te. ℣. Esto ei Domine turris fortitudinis. ℞. A facie inimici. ℣. Nihil proficiat inimicus in eo (vel ea.) ℞. Et filius iniquitatis non ap-

ponat nocere ei. ℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto. ℟. Et de Sion tuere eũ (vel eam.) ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, vt hunc famulum tuum (vel famulam tuam) quem (vel quam) delictorũ catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat.

Oratio.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, Pater Domini nostri Iesu Christi, qui illum refu-

gam Tyrannũ & Apoſtatam gehennæ ignibus deputaſti; quique Vnigenitum tuum in hunc mundum miſiſti, vt illũ rugientem contereret; velociter attende, accelera, vt eripias hominem ad imaginem, & ſimilitudinem tuam creatum, à ruina & Dæmonio meridiano. Da Domine terrorem tuum ſuper beſtiam, quæ exterminat vineam tuam. Da fiduciam ſeruis tuis contra nequiſſimum Draconem pugnare fortiſſime., ne contemnat ſperãtes in te, & ne dicat, ſicut in Pharaone, qui iam dixit: Deũ non noui, nec Iſrael dimitto. Vrgeat illum dextera tua potens diſcedere à famulo tuo N. (vel à famula tua N.) ne diutius præſumat

captiuum tenere, quem tu ad imaginem tuam facere dignatus es, & in Filio tuo redemiſti: qui tecum viuit & regnat &c. ℞. Amen.

Deinde præcipiat Dæmoni, hunc in modum.

PRæcipio tibi, quicumq; es, ſpiritus immunde, & omnibus ſocijs tuis, hunc (vel hanc) Dei famulum obſidentibus, vt per myſteria Incarnationis, Paſſionis, Reſurrectionis, & Aſcenſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, per miſſionem Spiritus ſancti, & per aduentum eiuſdem Domini noſtri ad iudicium, dicas mihi nomen tuum, diem, & horam exitus tui, cum aliquo ſigno; & vt mihi, Dei miniſtro, licet indigno, prorſus in om-

nibus obedias: neque hanc creaturam Dei, vel circumstantes, aut eorum bona, vllo modo offendas.

Deinde legantur super obsessum hæc Euangelia, vel vnum, aut plura. Lectio sancti Euangelij, secundum Ioannem. Hæc dicens, signat se, & obsessum in fronte, ore, & pectore. Ioan. 1.

IN principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deũ, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil. Quod factum est in ipso vita erat: & vita erat lux hominum, & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo mis-

sus

à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimoniũ, vt testimonium perhiberet de lumine, vt omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed vt testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mũdum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est : & mundus eum non cognouit. In propria venit, & sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri: his, qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri: sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est: & habitauit in

nobis (& vidimus gloriam eius, gloriam quaſi vnigeniti à Patre) plenum gratiæ & veritatis. ℟. Deo gratias.

Lectio ſancti Euangelij ſecundum Marcum. Marc. 16.

IN illo tempore dixit Ieſus diſcipulis ſuis: Euntes in mundum vniuerſum, prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit & baptizatus fuerit, ſaluus erit: qui verò non crediderit condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc ſequentur. In nomine meo dæmonia eijcient: linguis loquentur nouis: ſerpentes tollent: & ſi mortiferum quid biberint, nõ eis nocebit: ſuper ęgros manus imponent, & bene habebunt. ℟. Deo gratias.

Lectio ſancti Euangelij ſecundum Lucam. Luc. 10.

IN illo tempore: Reuerſi ſunt ſeptuaginta duo cum gaudio dicentes ad Ieſum: Domine, etiam dæmonia ſubijciuntur nobis in nomine tuo: Et ait illis: Videbam Satanam ſicut fulgur de cęlo cadentem. Ecce dedi vobis poteſtatem calcandi ſupra ſerpentes, & ſcorpiones, & ſuper omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit: verũ-runtamen in hoc nolite gaudere, quia ſpiritus vobis ſubijciuntur: gaudete, autem, quod nomina veſtra ſcripta ſunt in cælis. ℟. Deo gratias. ℣. Domine exaudi orationẽ meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſ-

cum. ℟. Et cum spiritu tuo.

O remus.

OMnipotens Domine, verbum Dei Patris, Christe Iesu, Deus & Dominus vniuersæ creaturæ, qui sanctis Apostolis tuis dedisti potestatem calcãdi super serpentes & scorpiones, qui inter cætera mirabilium tuorũ præcepta, dignatus es dicere, Dæmones effugate : cuius virtute motus tanquam fulgur de cælo Satanas cecidit: tuum sanctum nomen cum timore & tremore suppliciter deprecor, vt indignissimo mihi seruo tuo, data venia omnium delictorum meorũ, constantem fidem & potestatem donare digneris: vt hunc crudelem dæmonem, brachij

tui sancti munitus potentiâ fidenter, & securus aggrediar, per te Iesu Christe Domine Deus noster, qui venturus es iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde muniens Obsessum signo Crucis, circumposita parte Stolæ ad collum eius, & dexterâ manu sua capiti eius impositâ, constanter & magna cum fide, dicat ea quæ sequuntur. ℣. Ecce † Crucem Domini fugite partes aduersæ. ℟. Vicit leo de tribu Iuda radix Dauid. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, & Pater Dñi nostri Iesu Christi, inuoco nomen sanctum tuum, & Clementiã tuam supplex exposco vt aduersus hunc, & omnem immundum spiritum, qui vexat hoc plasma tuum, mihi auxilium præstare digneris. Per eumdem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

¶ Exorcismus.

EXorcizo te immundissime spiritus, omnis incursio aduersarij, omne phantasma, omnis legio, in nomine Domini nostri Iesu Christi † eradicare, & effugare † ab hoc

plaſmate Dei. Ipſe tibi imperat, qui te de ſupernis cælorum in inferiora terræ demergi pręcepit. Ipſe tibi imperat, qui mari, ventis, & tempeſtatibus imperauit. Audi ergo, & time Sátana, inimice fidei, hoſtis generis humani, mortis adductor, vitæ raptor, iuſtitiæ declinator, malorum radix, fomes vitiorum, ſeductor hominum, proditor gentium, incitator inuidiæ, origo auaritiæ, cauſa diſcordiæ, excitator dolorum: quid ſtas, & reſiſtis, cum ſcias Chriſtũ Dominum vires tuas perdere? Illum metue, qui in Iſaac immolatus eſt, in Ioſeph venumdatus, in agno occiſus, in homine crucifixus, deinde inferni triumphator fuit.

Tum sequentes Cruces faciat in fronte obsessi.

Recede ergo in nomine Patris †, & Filij †, & Spiritus † sancti: da locum Spiritui sãcto, per hoc signum † Crucis Iesu Christi Domini nostri. Qui cum Patre & eodem Spiritu sancto, viuit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus conditor & defensor generis humani, qui hominem ad imaginem tuam formasti: respice super hunc famulum tuum N. (vel hanc famulam tuam N.) qui (vel

quæ) dolis immundi spiritus appetitur, quem ventus aduersarius, antiquus hostis terræ formidinis horrore circũuolat, & sensum mentis humanæ stupore defigit, terrore conturbat, & metu trepidi timoris exagitat. Repelle Domine virtutem diaboli, fallacésque eius insidias amoue; procul impius tentator aufugiat: sit Nominis tui † signo (signat in fronte) famulus tuus (vel famula tua) munitus, & in anima tutus & corpore.

Tum tres Cruces sequentes faciat in pectore dæmoniaci.

Tu pectoris † huius interna custodias. Tu viscera † regas. Tu † cor confirmes. In anima aduersatricis potestatis

tentamenta euanescant. Da Domine ad hanc inuocationem sanctissimi nominis tui gratiam, vt qui hucusque terrebat, territus aufugiat, & victus abscedat, tibique possit hic famulus tuus (vel famula tua) & corde firmatus, & mente sincerus debitum præbere famulatum. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit &c. ℟. Amen.

¶ Alius Exorcismus.

ADiuro te Serpens antique, per Iudicem viuorum & mortuorum, per factorem mundi, per eum qui habet potestatem mittendi te in gehennam, vt ab hoc famulo Dei N. qui ad Ecclesiæ sinũ recurrit, cum metu & exerci-

tu furoris tui festinus discedas. Adiuro te iterum (signat in fronte †) non mea infirmitate, sed virtute Spiritus sancti, vt exeas ab hoc famulo Dei N. quem omnipotens Deus ad imaginem suam fecit. Cede igitur, cede, non mihi, sed ministro Christi. Illius enim te vrget potestas, qui te Cruci suæ subiugauit. Illius brachium contremisce, qui deuictis gemitibus inferni animas ad lucem perduxit. *Sit* tibi terror corpus hominis † (in pectore) sit tibi formido imago Dei (in fronte.) Non resistas, nec moreris discedere ab homine isto, quoniam complacuit Christo in homine habitare. Et ne contemnendum putes, dum me peccato-

rem nimis eſſe cognoſcis: imperat tibi Deus †. Imperat tibi maieſtas Chriſti †. Imperat tibi Deus Pater †. Imperat tibi Deus Spiritus † ſanctus. Imperat tibi Sacramentum † Crucis. Imperat tibi fides ſanctorum Apoſtolorum Petri † & Pauli, & cæterorũ Sanctorum. Imperat tibi Martyrum † ſanguis. Imperat tibi cõtinentia † Confeſſorum. Imperat tibi Chriſtianæ fidei myſteriorum † virtus. Exi ergo tranſgreſſor. Exi ſeductor, plene omni dolo & fallacia, virtutis inimice, innocentium perſecutor. Da locũ diriſſime, da locum impijſſime, da locum Chriſto, in quo nihil inueniſti de operibus tuis, qui te ſpoliauit, qui

regnum tuum destruxit, qui te victum ligauit, & vasa tua diripuit, qui te proiecit in tenebras exteriores, vbi cũ ministris tuis erit præparatus interitus. Sed quid truculente reniteris? quid temerarie detrectas? Reus es omnipotenti Deo, cuius statuta trangressus es. Reus es Filio eius IESV Christo Domino nostro, quẽ tentare ausus es, & crucifigere præsumpsisti. Reus es humano generi, cui tuis persuasionibus mortis venenum propinasti.

Adiuro ergo te, Draco nequissime, in nomine Agni † immaculati, qui ambulauit super aspidem & basiliscum, qui conculcauit leonem & draconem, vt discedas ab hoc

homine, (fiat in fronte †) diſcedas ab Eccleſia Dei, (fiat ſignum Crucis ſuper circunſtantes †) contremiſce, & effuge, inuocato nomine Domini illius, quem Inferi tremunt, cui Virtutes cælorũ, & Poteſtates & Dominationes ſubiectæ ſunt, quem Cherubim & Seraphim indefeſſis vocibus laudant, dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Imperat tibi Verbum † caro factum. Imperat tibi natus † ex Virgine. Imperat tibi Ieſus † Nazarenus, qui te, cùm diſcipulos eius contemneres, eliſum atque proſtratum exire præcepit ab homine; quo præſente, cum te ab homine ſeparaſſet, nec

porcorum gregem ingredi preſumebas. Recede ergo nunc adiuratus in nomine † eius, ab homine quem ipſe plaſmauit. Durum eſt tibi † velle reſiſtere. Durum eſt tibi † contra ſtimulum calcitrare. Quia quanto tardius exis, tãto magis tibi ſupplicium creſcit quia non homines contemnis, ſed illum qui dominatur viuorum & mortuorum, qui venturus eſt iudicare viuos & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus cæli, Deus terræ, Deus Angelorũ, Deus Archangelorum, Deus Prophetarum, Deus Apoſtolorũ, Deus Martyrum, Deus Virginum, Deus qui poteſtatem habes donare vitã poſt mortem, requiem poſt laborem, quia non eſt alius Deus præter te, nec eſſe poterit verus, niſi tu creator cæli & terræ, qui verus Rex es, & cuius Regni non erit finis; humiliter maieſtati gloriæ tuæ ſupplico, vt hunc famulum tuũ de immundis ſpiritibus liberare digneris. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Prædicta omnia quatenus opus fuerit repeti poſſunt, do-

nec

nec Obsessus sit omnino liberatus. Iuuabit præterea plurimum super Obsessum deuotè sæpéq; repetere Pater noster, &c. Aue Maria, &c. Magnificat &c. Symbolum item Sancti Athanasij Quicumque vult, &c. Item septem Psalmos pœnitentiales, aliásque pias preces & Orationes, pro deuotione Sacerdotis exorcizantis, & populi circunstantis.

Oratio post liberationem.

ORamus te Deus omnipotens, vt spiritus iniquitatis amplius non habeat potestatem in hoc famulo N. (vel famula tua N.) sed vt fugiat, & non reuertatur. Ingrediatur in eum (vel in eam) Domine, te iubente,

bonitas, & pax Domini nostri Iesu Christi, per quem redempti sumus, & ab omni malo non timemus, quia Dominus nobiscum est. Qui vivit & regnat, cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sęculorum. Amen.

BENEDICTIONES variæ.

¶ Benedictio Loci, seu Domus.

Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

BEnedic † Domine Deus omnipotens locum istũ (vel domum istam) vt sint in eo (vel in ea) sanitas, castitas, victoria, virtus, humilitas, & mansuetudo, plenitudo legis, & gratiarum actio Deo Patri & Filio, & Spiritui sancto: & hæc benedictio maneat super hunc locum, & super habitantes in eo, nunc & semper. ℞. Amen. Et aspergat aqua benedicta.

¶ Benedictio Thalami.

Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℞. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo. Oremus.

BEnedic † Domine thalamum hunc, vt omnes ha-

bitantes in eo in tua pace cõsistant, & in tua voluntate permaneant, & senescãt, & multiplicentur in longitudine dierum, & ad regna cælorum perueniant. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Deinde aspergatur aqua benedicta.

¶ Benedictio carnium in Paschate.

Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟ Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui per famulum tuum Moysen, in liberatione populi tui de Ægypto, Agnum occidi iussisti, in similitudinem Domini nostri

Iesu Christi & vtrosque postes Domorum de sanguine eiusdem agni perungi præcepisti: tu benedicere † & sanctificare digneris hanc creaturam carnis, quam nos famuli tui ad laudem tuam sumere desideramus, per resurrectionem eiusdem Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit & regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen. Et aspergatur aqua benedicta.

¶ Benedictio Ouorum.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cęlum & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

SVbueniat quæsumus Domine tuæ benedictionis † gratia huic Ouorum creatu-

ræ, vt cibus ſalubris fiat fidelibus tuis, in tuarum gratiarum actione ſumentibus, ob reſurrectionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui tecum viuit & regnat, in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen. Aſpergat aqua benedicta.

¶ Benedictio Panis.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Oremus.

DOmine Ieſu Chriſte, panis Angelorum, panis viuus æternæ vitæ, benedicere † dignare Panem iſtũ, ſicut benedixiſti quinque panes in deſerto; vt omnes ex eo guſtantes, inde corporis & animæ percipiant ſanitatem.

Qui viuis & regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen. Et aspergat aqua benedicta.

¶ Benedictio ad quodcumque comestibile.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Oremus.

BEnedic † Domine creaturam istam N. vt sit remedium salutare generi humano: & præsta per inuocationem sancti nominis tui, vt quicumque ex ea sumpserint, corporis sanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum.

FINIS.